

וועד העולמי לתיקון חטא המרגלים

גליון # 12

ארגון מוקדש לתיקון חטא המרגלים ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה, וכאמרם ז"ל שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות שבתורה

חודש אלול תש"ס לפ"ק

וכן אפשר לומר בכל הצדיקים אשר היו עולים בדרך מצוה לארץ ישראל ובא עתם בדרך ומתו, בפרט אם היתה המיתה מחמת אונס הדרך, גם כי שלוחי מצוה אינם ניזוקים וכו', היכא דשכיח אונס שאני, וכיון שכוונתם היתה לעלות לארץ ישראל ושמו לדרך מצוה פעמיהם, לא יקפח האל יתברך שכרם ויחיו שם במקום שנקברו ויעלו בגוף ונפש לארץ ישראל ויקיימו מצות העלייה, כיון שהתחילו בה ה' יגמור בעדם שישלימוה.

ספר בית אלקים - שער היסודות - פרק חמשה וחמשים

... עוד ירמוז ראו עתה כי אני אני הוא, על אברהם שאמר לו אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך וגו', אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים ואתנה בריתי ביני ובינך וגו' ונתתי לך ולזרעך אחריו את ארץ מגוריו וגו', כי מה שאמר אני בשני הכתובים, הוא מפני שהיה מייעד דבר ירושת הארץ לעתיד והיה מבטיחם כי בודאי כן יהיה, כיון שהיעוד ממנו שהוא כמי שהבטיח דבר לחבירו ואומר לו אני הוא המבטיחך בזה כדי שיאמין, וכן אמר האל ית' אני ה' אשר וגו' לתת לך את הארץ, וכן באני האחר, וכמו שאמר הכתוב כי אני הוא המדבר הנני, כלומר בהיות אני המדבר הדבר הוא מוכן ומזומן, וזהו לשון הנני, ואמר ואין אלהים עמדי כי בכולם נאמר אני ה' וכשאמר אני אל שדי אמר קודם וירא אליו ה', ומפני שאמר במשה רבינו עתה תראה ודרשו ז"ל אבל במלחמת ל"א מלכים לא תראה, וכן עתה תראה היקרך דברי וגו', אמר לישראל עתה שהיו מוכנים ליכנס לארץ ראו עתה מה שאמרתי שלא יראה משה את מלחמת ל"א מלכים שהגיע הזמן עתה, אתם תראו כי אני אני הוא שהבטחתי אתכם בלשון זה, ואני אמית את המלכים ואת עמם ואחיה אתכם, מחצתי אותם וארפא אתכם ואין מידי מציל, כי השרים שלהם אני אפיל אותם קודם, ואחר כך אפיל אותם ולא יוכלו להצילם מידי:

ולענין תחיית המתים שנאמר בזה הכתוב נמשך אחר הכתובים מלפניו כי ידין ה' עמו וגו' אשר חלב זבחימו וגו', אמר ראו עתה אחר כל אלו הזמנים העוברים וקרה לכם מה שאמור בענין

ואין מי שיקום ויעזרוכם ויהיה עליכם סתרה, תכירו עתה כי אני אני הוא, אני הוא שהייתי מקודם ואני הוא בכל הזמנים שהייתם חושבים לעבוד ע"ז ולשתות יין נסיכם, עתה תראו כי אין אלהים מאלה עמדי אלא אני לבדי, אני אמית ואחיה ואחר התחיה שיקומו כמו שהיו במומם שמחצתי אותם בהיותם בחיים אני ארפאם ואין מידי מציל לחזור ולהמית הרשעים שאינם זוכים לתחייה, ולא קמו אלא כדי שיראו ויחזו ויבושו קנאת עם:

אמר רבי מאיר מנין לתחיית המתים מן התורה שנאמר אז ישיר, שר לא נאמר אלא ישיר מכאן לתחיית המתים מן התורה, מה שדייק ר"מ ממה שאמר ישיר ולא שר, הוא מפני שמלת אז רומזת זמן העתיד הידוע, ולזה לא נוכל לומר כי אז זה יורה לעתיד על שירת הבאר או על שירת האזינו, כי אינו זמן ידוע, ובשירת הבאר גם כן אמר ישיר ולא שר, ולכן צריכין אנו לומר כי אז ישיר הוא לעתיד לבא הנזכר בנביאים ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, וכיוצא באלו הפסוקים שנאמר בהם ביום ההוא שהוא מורה על זמן התחייה:

והענין הוא כי מה שאמרו שר לא נאמר אלא ישיר, כבר הוא ידוע ששר שירת הים זו הנזכר, אלא רצונם לומר שר לבד כפי שעה לא נאמר, אלא ישיר, להורות כי גם לעתיד ישיר, כמו ששר עתה שירה זו בתשועת ישראל כן ישיר להם שירה חדשה בתחיית המתים, וזהו מפני שבזמן תשועה זו נרמז למשה שלא יכנס לארץ, כמו שנאמר לו עתה תראה וגו' נתבשר עתה שישיר לעתיד בארץ ישראל בזמן התחייה, שיחיה הוא וכל דור המדבר בזכותו כמו שדרשו חז"ל ויכנסו לארץ:

וגם כי אין תחייה אלא בארץ ישראל ומתי ח"ל יצטערו בגלגול מחילות לבוא עצמות יבשות לארץ ישראל ולחיות שם, נראה כי יש לנו מקום לומר כי משה רבינו ע"ה ודור המדבר יחיו במקום אשר נקברו בו ויעלו לארץ ישראל, וזה מפני שהיו כבר עולים לארץ ישראל בדרך מצוה והפסיקם חטא המרגלים ונגזר עליהם במדבר הזה יתמו ושם ימותו, ולכן ראוי שישלימו דרך מצותם שיחיו במקום אשר שם מתו ויעלו כמו שהיתה כוונתם מתחלה, וכל שכן מרע"ה שנתאוה לקיים מצות עלייה לארץ ישראל לקיים מצות שבה, שהוא ראוי שתתקיים מחשבתו בפועל ויקיים מצות העלייה לארץ ישראל בגוף ובנפש הוא וכל דורו:

וכן אפשר לומר בכל הצדיקים אשר היו עולים בדרך מצוה לארץ ישראל ובא עתם בדרך ומתו, בפרט אם היתה המיתה מחמת אונס הדרך, גם כי שלוחי מצוה אינם ניזוקים וכו', היכא דשכיח אונס שאני, וכיון שכוונתם היתה לעלות לארץ ישראל ושמו לדרך מצוה פעמיהם, לא יקפח האל ית' שכרם ויחיו שם במקום שנקברו ויעלו בגוף ונפש לארץ ישראל ויקיימו מצות העלייה, כיון שהתחילו בה ה' יגמור בעדם שישלימוהו. ויש ראייה לזה ממתני יחזקאל שהחיה אותם בבקעת דורא והלכו לארץ ישראל ונשאו נשים וכו'. עמד רבי יהודה בן בתירא על רגליו ואמר אני מבני בניהם וכו', ואמר רב אלו בני אדם שמנו לקץ וטעו, שנאמר ובני אפרים שותלח וגו' הרי שחיו בח"ל ועלו אחר כך לארץ ישראל, והוא מפני שהיו עולים לארץ ישראל ומתו בדרך מצוה לרב שאמר שהיו בני אפרים שמנו וטעו, והיו עולים לארץ ישראל רצה הקב"ה לזכותם שיגמרו המצוה שהתחילו, ואצ"ל במשה ודור המדבר שהוא ראוי שיחיו במקום אשר נקברו בו כדי שיגמרו מצותם אשר התחילו לעלות לארץ ישראל, ואז ישיר משה ובני ישראל שהם דור המדבר אשר שוררו עמו שירת הים ישוררו עתה שירה חדשה לשנתחדש העולם בתחיית המתים ולהם נאה לשורר בארץ ישראל כי היו מוכנים ליכנס אליה ולא נכנסו אז:

ועתה נתקיים היעוד שנתייעד לאלו שהיו יוצאי מצרים שנאמר להם, לכן אמור לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם וגו' והבאתי אתכם אל הארץ וגו' ונתתי אותה לכם מורשה אני ה' נאמן לשלם, כאן רמז להם כי גם שלא יתקיים להם כניסה לארץ כי אם לבניהם בפעם הזאת, יתקיים

להם בזמן תחיית המתים שיחיו ויעלו ויירשו את הארץ, וזהו אני ה' נאמן, גם כי יתארך הזמן לא יעבור אשר לא יבואו ויכנסו לארץ ישראל, ולכן ישוררו בה כמו שנזכר, ולכן אמרו קודם מנין לתחיית המתים מן התורה שנאמר אז ישיר וגו', וחזר ואמר מכאן לתחיית המתים מן התורה, כי מה שאמר קודם מנין לתחיית המתים הוא למשה ודור המדבר כמו שלמדו ממה שנאמר אז ישיר משה ובני ישראל שר לא נאמר אלא ישיר, ומכאן למדנו לתחיית כל המתים האחרים העתידיים והעוברים:

כיוצא בדבר אתה אומר אז יבנה יהושע, בנה לא נאמר אלא יבנה מכאן לתחיית המתים מן התורה, מה שבנה יהושע מזבח בהר עיבל עם כל ישראל ונתן שם את הברכה ואת הקללה ככתוב בתורת משה רבו היתה קיום מצוה ראשונה שקיימו יהושע וכל ישראל בביאתם לארץ, ולכן נתבשר בה כי בזמן התחייה יבנה גם כן, כיון שהוא התחיל פעם אחת לבנות יזכה שיהיה הוא הבונה גם כן לעתיד, שיקבלו עליהם אז כל ישראל ביחד כל הדורות העוברים אבות ובנים קללה למי שיעבור וברכה למקיימי התורה, ומכאן לתחיית המתים מן התורה לכל ישראל:

אמר ריב"ל מנין לתחיית המתים מן התורה דכתיב ואיש אל משפחתו תשובו, אשר הם חיים עדנה גם כי יפרדו איש מעל אחיו ויולדו מנשים אשו הן ממשפחות אחרות לעולם הם נקראים למשפחותם לבית אבותם, ואין כאן השבה אל משפחה אלא שהוא רומז לזמן התחייה, כי אז יחזור וישוב כל אחד למשפחתו הידועה, ולא נאמר כי הם בריות חדשות ואשר יקומו ביחד שנקברו יחד בבית קברות אחד יהיו כמשפחה אחת, אלא שישוב כל אחד למשפחתו ויהיה ניכר כל אחד לאביו ואמו ולכל בני משפחתו, ואותם שלא הכירוהו כמו בני רבעים וחמשים יהיו ניכרים לזקניהם אשר לא ראום וכן זקניהם יהיו ניכרים להם, וכן שאר כל הקרובים, להורות כי ענין התחייה אינו בריאה חדשה אלא תחיית המתים עצמם אשר מתו שיחיו כמו שהיו בזמן מיתתם, וזה שנלמד מכאן לתחיית המתים מה"ת:

אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה, הללוך לא נאמר אלא יהללוך, מכאן לתחיית המתים מה"ת. ממה שאמר עוד נראה שכבר הללו ובשרם מה שהללו יהללו עוד כי מצוה גוררת מצוה, ומלת עוד וסלה מורות שיהיה הענין לעתיד בזמן לא קצוב אלא נצח סלה ועד, וע"ז אמר ריב"ל כל האומר שירה בעולם הזה זוכה ואומרה לעוה"ב שנאמר עוד יהללוך סלה, הללוך לא נאמר וכו'.

אמר רבי יוחנן מנין לתחיית המתים מה"ת שנאמר קול צופיך נשאו קול יחדו ירננו, רננו לא נאמר אלא ירננו, מכאן לתחיית המתים מן התורה, הנביאים אשר הוכיחו את ישראל והחזירו בתשובה, ולהם אשר נבאו להם נבואת התחייה כיון שנשתתפו ונתאחדו כולם במצוה אחת והיא הוכחת רעים על פניהם, ראוי שיוחדו גם כן לעתיד וירננו על מה שנתקיימו דבריהם, כי גם שאין שני נביאים מתנבאים בסגנון אחד בעולם הזה יחדו ירננו לעתיד בסגנון אחד אחר שנתקיימה נבואתם לישראל, ולזה אמר קודם מנין לתחיית המתים מה"ת לנביאים עצמם:

ואחר כך אמר מכאן לתחיית המתים מן התורה לכל ישראל, כי בתחייתם תתקיים נבואתם ונשיאת קולם ברוך יחד, ולכן חזר ואמר רבי יוחנן עתידים כל הנביאים לומר שירה בקול אחד שנאמר קול צופיך נשאו קול יחדו וגו', כי גם שכל הנביאים אין מדריגת נבואתם שוה, נבואת יחזקאל לא הגיעה למדריגת נבואת ישעיהו וכן שאר הנביאים, עכ"ז הם עתידים לומר שירה בקול אחד, ששיג שפל המדרגה בנבואה לגובה מדריגת הגדול בנבואה בהצטרפם יחד, וכפי מה שתעלה מדריגת הנביא ותשיג למדריגת הנביא הגדול ממנו ששיג במה שהתנבא בעולם הזה תתעלה אחר כך נבואת הנביא הגדול מאחיו:

אמר רבא מנין לתחיית המתים מן התורה שנאמר יחי ראובן ואל ימות וגו', כי אחר שנלמד תחיית המתים מן האבות כמו שנאמר למעלה דכתיב לתת להם, אמר רבא כי תהיה נמשכת

התחייה מאבות לבנים ולכן נאמר בראובן בכור הבנים יחי ראובן, להורות ענין זה, כי התחייה תהיה בחסד האבות, ואחר כך הבנים הבכור כבכורתו והצעיר כצעירתו, מכאן לתחיית המתים מן התורה לכל ישראל השבטים עצמם ובניהם ובני בניהם עד עולם:

רבינא אמר מהכא ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם, רבים מכלל דאיכא מעטים שלא יקיצו, הרבים לחיי עולם והמעטים לחרפות ולדראון עולם:

ונראה ממה שאמר הכתוב מישני אדמת עפר ולא אמר רבים מן המתים יחיו, נתן אי זו סבה לתחיית המתים שלא יהיה דבר זר כ"כ, הוא כי מתחלת יצירת אדם הראשון יש הכנה לתחיית המתים ממה שכתוב ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו וגו', כי הצלע אין בה חיות דבר שהנשמה תלויה בו וכל שכן בהיות האדם ישן כי כל איבריו בטלים גם כן, ואז לקח הצלע שהיתה כמעט מתה והחיה אותה ובנאה להיות לו אשה, והרי הוא כדמות תחיית המתים כמ"ש, ולזה אמר מישני אדמת עפר, כי מה שיחיו הרבים הוא בסבת שהם נחשבים כישנים כמו שהיה אדם הראשון כשלקחו הצלע ממנו ובנאה לו לאשה שהיה הוא נוצר מאדמת עפר כמו שכתוב ביצירתו עפר מן האדמה:

רב אשי אמר מהכא, ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין, ענין ההליכה לקץ היא כי תחיית המתים היא בסוף ימות עולם, יש מי שיחיה אחר ה' אלפים שנה וכמה מאות מן השנים כמו אדם הראשון והזוכים לתחייה מאותם שמתו בסוף אלף הראשון ובתחלת השני, ויש מהם לכמה מאות מן השנים לבד והם אותם שמתו בסוף אלף החמישי ובתחלת הששי, באופן שיש מי שישאר מת ד' אלפים שנה ויותר ויש שיקום לק' שנים או פחות, ואין בזה עול בחקו ית', כי מי שזכה להמצא בתחלת העולם יהיה תחייתו בסופו, ומי שלא זכה להמצא אלא בסופו יזכה לתחייה בסופו והוא קרוב לזמן מיתתו, ולכן נאמך לדניאל ואתה לך לקץ כי הוא היה אחר שלשה אלפים וכמה מאות מן השנים וכבר היה בחצי האחרון של העולם והוא הקץ, דשיתא אלפי שני הוי עלמא, ואמר ותעמוד לגורלך לקץ הימין, כי דרך הסברא המתים תחלה יהיו תחלה בזמן התחייה כסדר והוא הגורל, ובפירוש תהלים כתוב ע"ד הקבלה על דבקה לעפר נפשי חייני כדברך, כי סדר התחייה תהיה בסדר אותיות האלפ"א בית"א, מי ששמו מתחיל באל"ף יחיה תחלה, וא"כ אדם הראשון יהיה ראשון, ובן אברהם ראשון לאבות, ואפשר כי בכל דור שיקום יהיה סדר זה, אבל לא יקדים דור לדור הקודם לו:

אמר רבי יאשיה מאי דכתיב שאול ועוצר רחם וגו', מה רחם מכניס ומוציא אף שאול מכניס ומוציא. ענין הכנסת הרחם הוא הזרע אשר אין בו חיות, וכמו כן הכנסה לשאול הוא המת, כמו שכניסת הרחם היא סבת היציאה וולד נוצר, כן כניסת השאול הוא סבת יציאה משם בתחייה, כי בהצטער הגוף כמה מן השנים בקבורה יזכה לתחייה, והלא ק"ו ומה רחם שמכניסין בו בחשאי כלומר שלא היה זרע חיות מעולם מוציאין ממנו בחיות ובקולי קולות, שאול שמכניסין בו בקולי קולות שבוכים עליו שהיה חי אינו דין שמוציאין ממנו בקולי קולות בחיות ובתקיעת שופר גדול, זהו על דרך מאי דלא הוה הוה מאי דהוה לא כל שכן:

תנא דברי אליהו, צדיקים שעתיד הקב"ה להחיותם אינם חוזרים לעפר שנאמר והיה הנשאר בציון וגו'. בהיות התחייה נס גמור ומפתח שלא נמסר ביד אדם אלא בידו ית', א"כ יהיו החיים בתחייה כדמות אדם הראשון שהיה יציר כפיו ית' והיה ראוי לחיות לעולם, אלא מפני שחטא ביום שנוצר נגזרה עליו מיתה ביומו של הקב"ה שהוא אלף שנה, ואלו הצדיקים שעתיד הקב"ה להחיותם הם כמו יצירי כפיו ולא יחטאו ולכן לא יחזרו לעפרן:

וועד העולמי לתיקון חטא המרגלים